

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

CP ./ riksåklagaren ang. grovt rattfylleri

(Svea hovrätts dom 14 mars 2016 i mål B 9806-15)

Högsta domstolen har förelagt riksåklagaren att inkomma med svarsskrivelse i målet.

Jag vill anföra följande.

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom och anser att det inte finns skäl för prövningstillstånd i målet.

Jag har inte för avsikt att komplettera förundersökningen.

Bakgrund

CP har mot sitt nekande dömts för grovt rattfylleri. Påföljden har bestämts till fängelse 1 månad.

Enligt domstolarna är det utrett att CP den 14 mars 2015 på Länsväg 270, Samuelsdal, Långshyttan, Hedemora kommun har kört personbil efter att ha druckit alkoholhaltiga drycker i sådan mängd att alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter färden uppgick till 1,88 promille.

Tingsrätten, i vars bedömning hovrätten instämt i, har beträffande skuldfrågan uttalat bl.a. följande.

Det är klarlagt att CP befunnit sig i sin bil när den körde av vägen, att han vid provtagning haft 1,88 promille alkohol i blodet och att blod från CP påträffats på förarplatsens krockkudde. Genom [PMPs] uppgifter har det också framgått att CP kom ut ur genom förardörren när [PMP] och hennes son kom till platsen.

Dessa omständigheter talar starkt för att CP fört fordonet vid olyckstillfället samt att han var alkoholpåverkad vid körningen i enlighet med vad som påstås i gärningsbeskrivningen.

Till detta kommer att [PMP] också berättat om en annan bil som stannade på olycksplatsen strax efter henne. Hon har, i och för sig med viss osäkerhet, berättat att en person från den bilen skällde på CP för att denne kört bil trots sitt tillstånd, att personen kallade CP vid namn och att det verkade som att CP och personen kände varandra. Även om [PMP] varit något osäker rörande uppgifterna om bilen

som stannande efter henne, har uppgifterna ändå ett bevisvärde i förening med övrig bevisning.

CPs invändning, att någon annan, okänd person fört bilen och sprungit iväg efter olyckan är allmänt hållen och omöjlig att kontrollera. Signalementet på den påstådda personen är vagt. Uppgifterna stöds inte av någon utredning utöver CPs eget påstående. Snarare talar vittnesförhören som hållits i tingsrätten mot att någon ytterligare person färdats i bilen vid olyckstillfället. Sammantaget är CPs invändning inte av sådan beskaffenhet att den kan beaktas vid bedömning.

Den bevisning som åklagaren åberopat och som presenterats och bedömts i det ovanstående talar så starkt för att CP är den som fört bilen vid olyckstillfället, att åtalet ska anses styrkt. Det är därmed utrett att CP gjort sig skyldig till grovt rattfylleri i enlighet med vad åklagaren påstått och CP ska dömas för detta.

Överklagandet till Högsta domstolen

CP yrkar att han ska frikännas. Han åberopar ny bevisning i Högsta domstolen vilken han menar ska ligga till grund för prövningstillstånd på grund av synnerliga skäl (resning).

Den nya bevisningen består i att CP efter hovrättens dom fått kontakt med en person som uppger sig ha sett CP strax före den aktuella händelsen kliva in på passagerarsidan på den aktuella bilen, varefter denna körde iväg. Enligt CP styrker detta hans version att en annan person körde bilen vid det aktuella tillfället. CP har begärt att förundersökningen ska kompletteras med förhör med det av honom åberopade vittnet.

Grunderna för min inställning

Prövningstillstånd får enligt 54 kap. 10 § första stycket 2 rättegångsbalken meddelas om det finns synnerliga skäl för en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

I propositionen till den nu aktuella bestämmelsen uttalades att utrymmet för prövningstillstånd vid sidan av prejudikatdispensen bör vara ytterst begränsat. De fall som kan komma i fråga är resningsfallen och därmed jämförbara mycket sällsynta situationer. Vidare angavs att prövningstillstånd bör kunna medges i den utsträckning som de extraordinära rättsmedlen kan tillämpas. Den närmare innebörd som resnings- och domvillogrunderna getts i praxis bör vara vägledande också inom den ordinära fullföljdens ram (se prop. 1971:45, s. 90 f).

Resning till en tilltalads förmån får enligt huvudregeln i 58 kap 2 § 4 rättegångsbalken beviljas, om någon omständighet eller något bevis som inte tidigare har förebringats åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade frikänts eller till att brottet hänförts under en mildare

straffbestämmelse än den som tillämpats. Även om det inte föreligger någon sådan sannolikhet, får resning enligt samma punkt beviljas om det, med hänsyn till vad sålunda och i övrigt förekommer, finns synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om den tilltalade har förövat det brott för vilket han dömts (den s.k. tilläggsregeln).

När det gäller huvudregeln uttalar Lars Welamson/Johan Munck att sannolikhetskravet inte hänför sig till ett visst rättsfaktum utan till en viss bedömning. Vad som ska prövas är vad utgången sannolikt skulle ha blivit om omständigheten eller beviset hade förebragts i rättegången. Welamson/Munck konstaterar att oriktig bevisvärdering i och för sig inte är resningsgrund och att det nya materialet alltså måste ha ett visst bevisvärde. Vidare måste det nya materialet sättas i relation till värdet av den tidigare förebragta bevisningen. Ju mera övertygande den tidigare förebragta bevisningen till stöd för domen ter sig, desto större krav måste ställas på det nya materialet för att resning ska komma i fråga (se Welamson/Munck, *Processen i hovrätt och Högsta domstolen, Rättegång VI, Upplaga 4, 2011, s. 201*).

Syftet med tilläggsregeln var enligt förarbetena att, särskilt i grova brottmål, resning i enstaka fall skulle kunna beviljas "även då de nya omständigheterna eller bevisen icke äro av den styrka att de sannolikt skulle ha lett till annan utgång i skuldfrågan men de likväl äro ägnade att framkalla tvivelsmål om domens riktighet i detta avseende" (se Welamson/Munck, a.a., s. 203).

En prövning av en fråga om att komplettera en förundersökning bör alltid ske mot bakgrund av den processuella situationen i ärendet eller målet. Därvid kan konstateras att syftet med en förundersökning bl.a. är att förbereda målet inför en kommande huvudförhandling. Detta innebär att jag vid min prövning av den nu aktuella framställningen måste ta hänsyn till förutsättningarna för beviljande av prövningstillstånd och till förutsättningarna för att återuppta en förundersökning när det hävdas att det finns resningsskäl (58 kap. 6 a § första stycket rättegångsbalken).

Enligt 58 kap. 6 a § första stycket rättegångsbalken ska åklagaren återuppta en förundersökning om det i en resningsansökan åberopas eller om det på annat sätt kommer fram en omständighet eller ett bevis som inte tidigare lagts fram och det är sannolikt att omständigheten eller beviset utgör grund för resning. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2013. Av propositionen till bestämmelsen framgår att åklagaren ska göra en prognos av det nya materialets betydelse för möjligheten att bevilja resning. Prognosen ska inte göras av vilket faktiskt bevisvärde en viss kompletterande utredningsåtgärd kan ha utan prövningen ska utgå från hur bedömningen utfaller om de nya uppgifterna bekräftas. Frågan är med andra ord vilken betydelse det nya materialet, om det vid en återupptagen förundersökning visar sig vara riktigt, har för en kommande resningsprövning. I propositionen uttalas vidare att åklagaren vid

bedömningen av om ett återupptagande ska ske har att betrakta det nya materialet i ljuset av bevisningen i det tidigare brottmålet. Ju starkare bevisningen varit i det bakomliggande målet, desto mer krävs av det nya materialet för att förundersökningen ska tas upp på nytt (se prop. 2011/12:156, s. 58).

Min bedömning

Enligt min uppfattning finns det inte något prejudikatintresse i förevarande mål.

Bevisningen mot CP är enligt min uppfattning mycket övertygande. Jag kan inte se att den av honom åberopade vittnesuppgiften skulle kunna ligga till grund för resning och då inte heller till grund för prövningstillstånd på grund av synnerliga skäl. Jag finner därmed heller inte skäl att komplettera förundersökningen med den av honom begärda åtgärden.

Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bevisning

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift för det fall Högsta domstolen skulle meddela prövningstillstånd i målet.

Kerstin Skarp

My Hedström

Kopia till

UC Malmö

Åklagarkammaren i Falun (AM-82899-15)

Kammaråklagaren Johan Knies